

Αίτημα Χορήγησης Εγγράφων – Μνημόνιο Συνεργασίας «OpenAI for Greece»

Αθήνα, 8 Σεπτεμβρίου 2025

Προς: Την Υπουργό Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κα. Σοφία Ζαχαράκη

Αξιότιμη κα. Υπουργέ,

Ονομάζομαι Ελευθέριος Χελιουδάκης, είμαι Έλληνας πολίτης (ΑΔΤ ██████████) και αποτελώ συνιδρυτή και εκτελεστικό διευθυντή της Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας με την επωνυμία «Homo Digitalis», με έδρα στη διεύθυνση Παράλου 12 στην Αθήνα.

Η Homo Digitalis έχει ως καταστατικό σκοπό¹ την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου στον τομέα της τεχνολογίας και της κοινωνίας της πληροφορίας στην Ελλάδα, ενώ διαθέτει σημαντική διεθνή αναγνώριση στους τρεις πυλώνες των δράσεων της, ήτοι ευαισθητοποίηση, συνηγορία και νομικές στρατηγικές δράσεις. Υποστηρίζουμε τις καινοτομίες που φέρνουν οι νέες τεχνολογίες και πιστεύουμε ότι μπορούν σε αρκετούς τομείς να συνδράμουν στην βελτίωση της κοινωνίας μας, εφόσον η χρήση τους είναι σύμφωνη με τη νομοθεσία και επιδιώκει την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών μας. Έτσι στοχεύουμε σε έναν καλύτερο κόσμο, στον οποίο η υιοθέτηση τεχνολογικών λύσεων, αποτελεί αποτέλεσμα κριτικής σκέψης, καθώς και ενημερωμένων και ισορροπημένων αποφάσεων.

Σύμφωνα με το ενημερωτικό σημείο που εξέδωσε το Γραφείο του Πρωθυπουργού, κ. Κωνσταντίνου Μητσοτάκη,² την Παρασκευή 5 Σεπτεμβρίου **υπεγράφη το Μνημόνιο Συνεργασίας «OpenAI for Greece»** από εσάς, την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού Σοφία Ζαχαράκη, τον Πρόεδρο του Ιδρύματος Ωνάση, που χρηματοδοτεί το πρόγραμμα, Αντώνη Παπαδημητρίου, τον Chief Global Affairs Officer της OpenAI Chris Lehane και τον Head of Education and Government GTM της OpenAI Kevin Mills.

Επίσης, σύμφωνα με το ίδιο σημείωμα του Γραφείου του Πρωθυπουργού, το πρόγραμμα **ξεκινά πιλοτικά από 20 Λύκεια** σε όλη τη χώρα και αφορά εκπαιδευτικούς και μαθητές σε αυτά. οι οποίοι θα λάβουν εξατομικευμένη

¹ Homo Digitalis, [Καταστατικό](#), Μάρτιος 2024.

² Ελληνική Δημοκρατία, Γραφείο Πρωθυπουργού, [Ενημερωτικό σημείωμα για τη συμμετοχή του Πρωθυπουργού στην εκδήλωση για την παρουσίαση της συνεργασίας της Ελληνικής Κυβέρνησης με την OpenAI για την εισαγωγή της τεχνητής νοημοσύνης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση](#), Σεπτέμβριος 2025

εκπαίδευση από τον οργανισμό «The Tipping Point in Education», ο οποίος συνεργάζεται με την OpenAI, σχετικά με τη χρήση όλων των δυνατοτήτων των μοντέλων της. Ταυτόχρονα, θα έχουν πρόσβαση στα τελευταία μοντέλα TN μέσα από μια ειδικά διαμορφωμένη εκδοχή τους, το «ChatGPT Edu». Όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά, «οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν εξατομικευμένα GPTs για τον σχεδιασμό μαθημάτων, **την παραγωγή υλικού αξιολόγησης** και την υποστήριξη διοικητικών εργασιών, ενώ οι μαθητές θα χρησιμοποιούν την τεχνολογία για εξατομικευμένη μάθηση, ανάπτυξη ιδεών, εκμάθηση ξένων γλωσσών και ερευνητικές εργασίες.» Τέλος, όπως επισημαίνεται στο σημείωμα, «(τ)ον επόμενο χρόνο, το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, εκτιμώντας την πρόοδο του προγράμματος, θα αξιολογήσει τη σταδιακή επέκτασή του.

Από την επικείμενη πιλοτική χρήση ενός μοντέλου **παραγωγικής τεχνητής νοημοσύνης σε 20 Λύκεια της χώρας μας, προκύπτουν εύλογα σημαντικά ερωτήματα σχετικά με τη συμμόρφωση με τις διατάξεις για την προστασία προσωπικών δεδομένων**, όπως ζητήματα που αφορούν τη νομική βάση και τους σκοπούς της επεξεργασίας, την αποσαφήνιση των ρόλων (υπεύθυνοι, από κοινού υπεύθυνοι και εκτελούντες την επεξεργασία, τρίτοι) των εμπλεκόμενων φορέων, την ανάγκη εκπόνησης εκτίμησης αντικτύπου ή πραγματοποίησης πρότερης διαβούλευσης με την ΑΠΔΠΧ, τις κατηγορίες των δεδομένων που τυγχάνουν επεξεργασίας κατά τη χρήση του μοντέλου ChatGPT Edu από εκπαιδευτικούς και μαθητές, τον τόπο και τη διάρκεια αποθήκευσης των συνομιλιών του μοντέλου από καθηγητές και μαθητές, καθώς και τη δυνατότητα επεξεργασίας των δεδομένων που προκύπτουν από τη χρήση του μοντέλου για σκοπούς πέραν της άμεσης λειτουργίας του, όπως για παράδειγμα για τη βελτίωση των υπηρεσιών της εταιρείας ή για άλλες εμπορικές χρήσεις, μεταξύ άλλων.

Επίσης, εντύπωση μας προκαλεί το γεγονός ότι το σημείωμα του Γραφείου του Πρωθυπουργού αναφέρει ότι «**οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν εξατομικευμένα GPTs... για την παραγωγή υλικού αξιολόγησης...**». Όπως γνωρίζετε, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν.4961/2022 οι φορείς του δημοσίου τομέα «**δύνανται, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, να χρησιμοποιούν συστήματα τεχνητής νοημοσύνης για τη διαδικασία λήψης ή την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης μιας απόφασης ή την έκδοση πράξης, οι οποίες επηρεάζουν τα δικαιώματα ενός φυσικού ή νομικού προσώπου, μόνον εφόσον η χρήση αυτή προβλέπεται ρητά σε ειδική διάταξη νόμου που περιλαμβάνει κατάλληλες εγγυήσεις για την προστασία των δικαιωμάτων αυτών.**» **Επομένως, θα πρέπει να διευκρινιστεί πως η χρήση του μοντέλου για «παραγωγή υλικού αξιολόγησης» δεν σχετίζεται με την υποστήριξη της διαδικασίας λήψης αποφάσεων ή την έκδοση πράξης, που επηρεάζουν δικαιώματα μαθητών ή άλλων εκπαιδευτικών.** Υπογραμμίζουμε ότι στην περίπτωση που τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του Ν.4961/2022, προβλέπονται συγκεκριμένες υποχρεώσεις για το Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού πριν την προμήθεια, έναρξη λειτουργίας και κατά τη χρήση του συστήματος (Άρθρα 5-8), όπως η αλγοριθμική εκπόνηση αντικτύπου, υποχρεώσεις διαφάνειας, υποχρεώσεις αναδόχων, τήρηση μητρώου κοκ.

Στο σημείο αυτό οφείλουμε να υπογραμμίσουμε ότι στην OpenAI επιβλήθηκε **πριν από 10 μήνες πρόστιμο 15 εκατομμυρίων ευρώ** από την Ιταλική Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων για παραβάσεις της που σχετίζονται με τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ-GDPR),³ ενώ **την παρούσα χρονική στιγμή ερευνάται** από την Αυστριακή Αρχή Προστασίας Προσωπικών δεδομένων **για σχετικές παραβάσεις του ΓΚΠΔ-GDPR.**⁴ Οι νομικές μάχες της OpenAI δεν περιορίζονται μόνο στον τομέα της προστασίας προσωπικών δεδομένων και εντός ΕΕ, αλλά επεκτείνονται και στις ΗΠΑ, όταν **πριν από 3 εβδομάδες, γονείς εφήβου 16 ετών που αυτοκτόνησε** αποφάσισαν να **μηνύσουν** την εταιρία για τις πρακτικές της, ισχυριζόμενοι ότι επηρέασε τις αποφάσεις του του γιου τους.⁵

Ακόμη, οφείλουμε να αναφέρουμε ότι παρά τη χρήση της λέξης “open” στην επωνυμία της εταιρείας, οι περισσότερες από τις τρέχουσες κορυφαίες εκδόσεις μοντέλων της OpenAI (όπως τα GPT-4, GPT-4o και GPT-5) είναι ιδιόκτητες. Τα μοντέλα αυτά επομένως, δεν είναι ανοικτού κώδικα. **Είναι δυσάρεστο να βλέπουμε να προωθείται μια συνεργασία με εταιρεία που αναπτύσσει ιδιόκτητο σύστημα τεχνητής νοημοσύνης, αντί να προωθούνται από την Ελληνική Κυβέρνηση έργα βασισμένα σε ελεύθερο και ανοικτό λογισμικό που αξιοποιούν πραγματικά τα ερευνητικά κέντρα της χώρας μας και τους φορείς που βασίζουν τις δράσεις τους στην μεταμορφωτική, καινοτόμο και συνεργατική δύναμη του ανοιχτού και ελεύθερου λογισμικού.** Δυστυχώς, η προσέγγιση που επιλέγει η Ελληνική Κυβέρνηση **είναι αντίθετη με τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση της ανοικτότητας, της διαφάνειας και της τεχνολογικής κυριαρχίας,**⁶ και οδηγεί αναπόφευκτα (σε περίπτωση ολικής υιοθέτησής της) **σε εξάρτηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος από ιδιόκτητο λογισμικό και εταιρείες ξένων συμφερόντων.**

Για τους λόγους αυτούς

Ως φορέας της κοινωνίας των πολιτών, η Homo Digitalis διαθέτει άμεσο και ενεστώς έννομο συμφέρον, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στο καταστατικό μας, να ζητάει την πρόσβαση σε έγγραφα και πληροφορίες του δημοσίου τομέα, προκειμένου να μελετά τη συμμόρφωση πράξεων επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων με τη κείμενη νομοθεσία.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 4 (“Σκοποί”) του με ημερομηνία 1.3.2024 καταστατικού μας, το οποίο έχει κατατεθεί στο Τμήμα Εταιρειών και Σωματείων του Πρωτοδικείου Αθηνών στις 20.12.2024 και καταχωρήθηκε στα βιβλία του

³ The Italian Data Protection Authority (Garante per la protezione dei dati personali), [Απόφαση 741](#), Νοέμβριος 2024

⁴ Noyb – European Center for Digital Rights, [Complaint Against OpenAI OpCo, LLC](#), March 2025

⁵ BBC, [Parents of teenager who took his own life sue OpenAI](#), Αύγουστος 2025.

⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Open source software strategy](#), Οκτώβριος 2023

Πρωτοδικείου Αθηνών με Αρ. Μητρώου Α.Μ. 489127 “1. Σκοπός της Εταιρείας είναι η προαγωγή, προάσπιση και εξάπλωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον τομέα της τεχνολογίας και της κοινωνίας της πληροφορίας στην Ελλάδα. Στα εν λόγω δικαιώματα περιλαμβάνονται, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, το δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής, το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, (...). 2. Η Εταιρεία απευθύνεται σε όλους τους χρήστες ψηφιακών μέσων ανεξαρτήτως ιθαγένειας, φύλου, φυλής, χρώματος, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικής ή άλλης άποψης, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, ιδιοκτησίας ή οποιασδήποτε άλλης μορφής διάκριση. Επίσης, οι σκοποί της Εταιρείας καταλαμβάνουν κάθε ψηφιακό μέσο, στο οποίο οι χρήστες έχουν πρόσβαση από την Ελλάδα και την Ευρώπη, ανεξαρτήτως του τόπου στον οποίο το ψηφιακό μέσο έχει την έδρα ή τους διακομιστές (servers) του.”

Επίσης, όπως αναφέρει το άρθρο 5 (“Μέσα”) του ίδιου καταστατικού “Για την επίτευξη των ανωτέρω σκοπών, η Εταιρεία μπορεί να αναπτύξει ενδεικτικά - και όχι περιοριστικά - τις εξής δραστηριότητες: (...) α) επιτελεί ελεγκτικό ρόλο και συντάσσει αναφορές σχετικά με απειλές και παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον τομέα της τεχνολογίας και της κοινωνίας της πληροφορίας, β) διεξάγει έρευνες και προσφέρει τα αποτελέσματα στο κοινό καθώς και σε εθνικά, υπερεθνικά και διεθνή όργανα, (...) ζ) πραγματοποιεί διαβήματα, παρεμβάσεις, παραστάσεις κλπ προς τους αρμόδιους κρατικούς φορείς της χώρας μας (υπουργεία, δημόσιους οργανισμούς) (...)»

Επικαλούμενος, το δικαίωμά μου ως πολίτης και της Homo Digitalis ως φορέας της κοινωνίας των πολιτών να ζητάμε πληροφορίες και έγγραφα, όπως αυτό πηγάζει ευθέως εκ του Συντάγματος (άρθρα 5, 5Α και 10 παρ. 3) και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 10 ΕΣΔΑ), με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις άσκησής του όπως εξειδικεύονται, μεταξύ άλλων, από το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας καθώς και τις διατάξεις του ν. 4727/2020, και δεδομένου ότι είμαι πλήρως ταυτοποιημένος στο πλαίσιο του αιτήματός μου με αναφορά τόσο της επωνυμίας όσο και των γενικών στοιχείων της εταιρείας αλλά και του εαυτού μου

παρακαλούμε όπως μας χορηγήσετε σε ηλεκτρονική μορφή εντός της προβλεπόμενης στο νόμο προθεσμίας τα εξής:

(α) Το Μνημόνιο Συνεργασίας «**OpenAI for Greece**», το οποίο υπέγραψε το Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, στις 5 Σεπτεμβρίου 2025,

(β) οποιοδήποτε έγγραφο σχετίζεται με τη συμμόρφωση του έργου με την κείμενη νομοθεσία για την προστασία προσωπικών δεδομένων, ήτοι του Ν.4624/2019 και του ΓΚΠΔ, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών πολιτικών προστασίας προσωπικών δεδομένων, των συμφωνιών επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μεταξύ των υπεύθυνων επεξεργασίας και των εκτελούντων την επεξεργασία, εκτίμηση αντικτύπου προσωπικών δεδομένων ,

(γ) οποιοδήποτε έγγραφο σχετίζεται με τη συμμόρφωση του έργου με την κείμενη νομοθεσία για τη χρήση συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης από φορείς του δημοσίου, ήτοι του Ν4961/2022 (Άρθρα 5-8).

Με εκτίμηση ,
Ελευθέριος Χελιουδάκης
Συνιδρυτής & Εκτελεστικός Διευθυντής Homo Digitalis

Homo Digitalis
ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΑΡΑΛΟΥ 12, ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 118 54
ΑΦΜ: 997028505 - ΔΟΥ: ΣΤ' ΑΘΗΝΩΝ
E-mail: info@hemodigitalis.gr

